

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,

Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Spre descătușare

Suntem o generație însemnată cu pecetea suferinței și a sbuciumului lăuntric. Blestemul s'a adăpostit între noi. Și apăsarea întinerului vrea să ne smulgă, din safete, idealul. Destinul ne apare umbrat de urfciune.

Am ajuns la o răspântie tragică. În fața unui val de stricăciune. E de prisos să-l răscolim. . .

Trăim vremuri de neguroasă promiscuitate, sub tricolorul palid, de multă rușine, — printre praporii slugărnice. Crucea s'a ridicat sus, din mijlocul nemernicilor. Iar cădelnița cu fum de tămâie zângănește blagoslovire pentru orice imoralitate; pentru turpitudinii omenești. . .

Nădejdea — slabă cum era, — părăsește și pe cei mai încrezători. Și, — încurajat de anarhia oficială ce s'a înstăpânit peste țară, înăbușind rezonanța celor mai sfinte precepte creștinești, și alimentat de lanțul neîntrerupt al orgiilor nestăvilită, a căror ecou sinistru a depășit acustica palatelor ocrotitoare de destău — crește, promovat de incapacitatea unor cărmaci, prea slabi pentru un act temerar, prea înconștienți și prea lași, pentru un gest de demnitate, — crește gândul negru, din ce în ce mai negru. Crește în singurătatea lui întințată și biciuită cu putere, năvalnic, ca și crivățul toghizat, obrazul drumetului desbrăcat de haina ocrotitoare a încrederii în destin, a speranțelor de mai bine.

Axa siguranței și a tradiției a fost frântă. Fără violență, încetul cu încetul. Litera legilor fundamentale, salvată în aparență, de formalități înșelătoare, este din ce în ce mai disprețuită. Ingrădirile constituționale — se vede că subvede pentru un popor lipsit de conștiința cetățenească de a le apăra și conserva, au fost, din temelie, roase pe neobservate, de sobolii harnici în nelegiuire. Mai întâi prin aranjamente nocturne, ascunse privirii împăianțite de daltonism politic. — Mai apoi — la lumina zilei, pe față, în semn de sfidare; prin incursiuni umide, peste fruntariile desgrădite ale drepturilor poporului — la început; prin manifestări publice de temerară brutalitate, — acum.

Până când s'a umplut paharul.

Clipa de față ne îmbie spre vedere și resemnare neputincioasă, la cspăul unui drum, pardosit din belug cu așternutul lichidului, un mormânt deschis, în care coaliția întințată a răului, atotputernică peste meleagurile românești, a îmbrâncit

doi principii capitale, două colonne luminoase, pe care stătea răzimat viitorul țării noastre: demnitatea neamului și morala creștină. Și, jur împrejur, cioclii oficiali, în fracuri ministeriale, soresc funeralsii naționale.

Dar neamul românesc, această asistență, întristată până la revoltă, abia își mai reține, în pumni înclătași, indignarea. Acest neam urmărind zi de zi preliminariile unui prohod alegoric a înmormântat în suflet o mare nădejde națională; O nădejde răsunătoare, nu de mult, dintr'o beție de entuziasm care se dovedește acum neîndreptățit. Speranța luminoasă e desmintită azi de realitatea crudă. Pe care nu o putem plânge și nici regreta. Căci prevederea păcătoasă a psiharilor, cari organizează pomana sumbră a ideșturilor obștești ne-a ferecat în lanțurile măsurilor excepționale.

S'a alcătuit, în taină, până în cele mai mici amănunte, programul sugrumării libertăților, — după înșurubarea credințelor strămoșești. Dictatura de iatac și-a arătat colții. Și mișcările amenințătoare.

Viitorul apropiat ne așteaptă cu un semn de întrebare, în spatele cărui sunt cătușă pentru cei nevrednici iar pentru cei neînfricați se deschide drumul demnității.

În crucea acestui drum ne așteaptă un neîndreptățit. Un îndepărtat. Pe care însă, nici cele mai abile manevre, nu l-au putut exila din sufletul poporului. Căci nimic nu mărește mai mult valoarea unui nume, până a-i da forța unui mit decât prigoana, nedreptatea și îndepărtarea.

Numele lui însemnează un refugiu suprem al desamăgîților. Name scump tuturor, rupt din pagini glorioase de istorie: IULIU MANIU.

De frica lui tremură cioclii și sobolii noștri politici. Teji, cei din spănzul fărădelegilor de sus, din armata mare a laheilor păcătoși.

Cuvântul lui va îmbrăția convoiul funerar. . .

Iuliu Maniu ne așteaptă la cruce de drum, să ne conducă pe cărarea demnității și a vrednicilor românești. Cine va alege cătușele merită să le poarte.

Corneliu Coposu.
Dela „România Nouă“.

Anunț Un gălău de fier și o poartă de fier se află de vânzare în Orăștie Str. Baron Ursu 11.

Guvernul liberal și-a anunțat plecarea

Zilele acestea a avut loc la București o consfătuire a prefecților liberali, din toată țara. Această consfătuire a fost făcută în scopul aranjării chestiunilor din preajma plecării dela putere. — Astfel se spune că chiar primul ministru a sfătuit prefecții cum să procedeze acum înainte de plecare.

De-aici se vede clar că viața li-

beralilor este pe sfârșite și că ei nu vor mai deschide parlamentul, — la toamnă, cum se laudă liberalii cei mici; ei sunt siliți să plece deacuma fiindcă țara s'a săturat de ei și-ar vre-a odată să se vadă scăpată de dictatura liberală, cu stare de asediu, cu cenzură și cu călușul în gură.

Partidul Vaidist a fost bătut și la Sibiu

Ne-a venit o veste foarte îmbucurătoare și enume că la alegerile județene care au avut loc zilele trecute la Sibiu, partidul D-lor Vaida și Vlad a fost bătut de către partidul național-țărănesc. — Acest fapt este cu atât mai important cu cât la Sibiu seful vaidiştilor este Viorel Tilea care a fost acuzat în opiniunea publică

mai mult de lingușire și care a vărsat în județul Sibiu multe milioane de lei.

Oamenii cinști însă nu s'au lăsat amăgiți de parafetele lui Tilea și au votat cu vechiul lor partid ardelean condus acolo cu mult devotament de dl. Dr. Ieronim Stoichită.

Procesul în contra Societății „MICA“

va avea loc la Deva în ziua de 22 Aprilie

Joi în 22 Aprilie va avea loc la Deva, în continuare marele proces pornit în contra „Societății Mica“ de către Dl Romul Budoiu-Delean pentru anularea actelor prin care Soc. „Mica“ și a achiziționat drepturile sale miniere.

Din partea părții reclam. va pleda

Dnii Dr. Alex. Herlea și Gh. Voişanu iar din partea pârâtei dl. Dr. Eugen Tăteru decanul Baroului avocaților.

Acest proces promite a fi deosebit de interesant fiindcă dela soluționarea lui depinde în bună parte validitatea titlurilor proprietății pe cari o stăpânește azi Soc. „Mica“.

Partidele de dreapta au fost bătute de național-țărăniști chiar și în alegerile dela București

În ultimul moment ne-au sosit rezultatele alegerilor comunale dela București. Din ele reiese clar că cel mai puternic partid de opoziție este partidul național-țărănesc. La fiecare dintre secțiile de votare partidul național-țărănesc a luat cele mai multe voturi, față de toate celelalte partide

de opoziție.

Aceasta este un semn îmbucurător pentru partidul nostru, fiindcă se dovedește încă odată că partidul și-a păstrat popularitatea și că el fiind dintre toate partidele de opoziție cel mai puternic numai el poate veni la putere, după ce vor cădea liberalii.

Forsan et haec olim meminisse juvabit.

Vers din Aeneidă.

de: Dr. Iustin Pop.

Sunt un diligent și vigilent cetitor al „Soliei Dreptății”. Este explicabil. Dar afurisita de administrație a ei m'a păcălit urât. La 19 Ian. 1935 plătisem în abonament 500 lei, cu toate acestea îndată după ruptura dlui Vlad, mi-s'a sistat trimțterea foii — bag seama din pedeapsă, — deși meritam un exemplar de onoare chiar și în calitatea de adversar, doar am fost colaboratorul și chiar duhovnicul ei botezător. Acum sunt silit, ca în fiecare săptămână să fac efortul de a cheltui un leu pentru ea. Dar face, mai ales decând dl Vlad își tipărește furiadele.

Am cetit pe cea proaspătă: *Cine e trădătorul?* Mărturisesc, că m'a impresionat și m'am ales cu sincer regret, că d. Dr. Zaharia Boilă i-a făcut dlui Vlad nedrepte recriminări pe tema conduitei sale din timpul războiului mondial. Acest procedeu e în prejudiciul succesului polemicii dlui Boilă. Dl Vlad și-a păstrat sentimentul național curat și în timpul războiului. Elogiul acesta binemeritat ce-l fac cu o obiectivitate, ce mi-se impune, nu exclude o altă obiectivitate, că d. Vlad nu era fără păcate nici sub regimul maghiar. Dar despre acestea voi, să vorbesc numai după ce voi fi cetit memoriile dlui Vlad, în așteptarea cărora sunt.

Ceace recriminează d. Boilă, sunt lucruri așa de ușor de înțeles, că nu se mai cer a fi explicate. Nu omul e stăpânul vremilor, ci vremile iau putere asupra lui. Județul Hunedoara era județ confinar cu granița vechei României. Situația aceasta geografică noastră, a celor din acest județ, fiind mai aspru luați la ochiu și puși sub supraveghere de administrația, de poliția civilă, dar mai ales de detectivii autorităților militare maghiare, de urmărirea cărora în special eu, singurul dintre fruntașii români cu domiciliul în Deva, centrul astorfel de comanduri, — n'am scăpat nici o clipită. Această supraveghere era explicabilă prin faptul, că ungurii în frunte cu contele Tisza Stefan, din momentul izbucnirii războiului, și-au așintit ochii asupra României, având teamă de aspirațiile ei asupra Ardealului. Trebuia deci, ca noi fruntașii județului să facem o bună înțelegere a vremilor grele, în cari ne găseam, mai ales că legea privitoare la măsurile excepționale pentru caz de războiu, exista deja dela anul 1912, cu internările, întemnițările și alte draconisme, pe cari le prevedea, ar fi fost deci o insanie din partea noastră, să dăm așa cu ușurință jertfe gratuite molochului maghiar.

Dar d. Vlad a uitat, s'o spună în articolul dsale, că atunci, când dsa cu alți fruntași ai noștri din comitetul național au fost la înmormântarea Regelui Carol I. în Octobr. 1914, luând anume contactul cu marele patriot Take Ionescu acesta a spus: „Declarații de fidelitate? — Dați-le ungurilor, câte vă cer!” De altfel nici n'a fost singur jud. Hunedoara, care vorba proverbului: a aprins și dracului o luminiță. S'au făcut ele și pe alte locuri, doar eram încă cetățenii Ungariei de atunci, — așa de ex. la Sibiu apoi cele arătate de d. Vlad etc. Dl Boilă a tras deci peste țintă și prin recriminările

ridicate inveninează lucrurile în o măsură, care nu se poate justifica oricât de acerbă ar fi polemia, care s'a încins între dsa și d. Vlad.

Dar nici nu avea d. Boilă nici o lipsă de așa o deviere bruscă. Doar știa dsa. că dacă și marele erou mitologic, Achilleus și-a avut punctul său vulnerabil în călcâiu, unde nu l-a ajuns apa Styxului, în care a fost băgat ținut de picior, pentru a câștiga invulnerabilitatea, — d. Vlad, care n'a văzut apa Styxului, a rămas vulnerabil pretutindenea așa, că nu e greu, ca într'o polemie să-l faci olog rănindu-l la amândouă călcâiele.

Nu înțeleg însă un lucru. Pentru ce d. Vlad în combaterea recriminărilor nedrepte, ce a îndurat, justificându-se pe sine în mod convingător, mă pune și pe mine în cauză chiar în sens peiorativ, făcându-mi împunsături de așa fel, încât — sunt gata să-mi plec capul sub ghilotină, — că nu mi-le-ar fi făcut, dacă nu am sta în față ca adversari de o ostilitate accentuată, din partea mea de altfel atât de justificată? Eu cu toată hărțuiala exacerbată de doi ani și în pofida tuturor actelor de călău, pe cari le-a săvârșit împotriva mea și sub raport moral și sub cel material, nu l'am atins pe d. Vlad nici când, nici barem cu o vorbă legănată, — recunosc, că sentimentul național al dlui Vlad a fost curat.

Dar cu toată lipsa de delicateță, noțiune atât de străină de sufletul dlui Vlad ba chiar în butul notei de bruschetă, care este elementul dsale, — în care sunt ținute aceste împunsături, eu i-le iert sub o condiție: dacă i-servesc pentru îmbunătățirea stării sanitare a creierilor dsale.

Iată împunsăturile vespelui hiper-veninos, numit în zoologie vespa crebro ori dacă vreți: iată zgârieturile mâței sălbatice, cum l-a numit dl Iorga pe dl Vlad: 1. că dsa m'ar fi împedecat, să fac o declarație în Consiliul județean, în care s'ar fi blamat și infierat ținuta Regatului României față de monarhia ungară prin declararea războiului de eliberare ba o mai spune, că eu eram câștigat pentru teza maghiară. Numi aduc aminte de acest caz, că ar fi survenit, ci numai de chestiunea condamnării dlor Moța și Osvadă, căci acesta e cazul, asupra cărui vicecomite Csulay L. s'a adresat și a purtat tratative cu d. Dr. C. Dubleșiu. Când d. Dubleșiu mi-a comunicat solicitarea lui Csulay, l'am ascultat în mod receptiv și am răspuns cu reserva, că în așa o chestiune trebuie, să consultăm și cu d. Vlad și alții dintre fruntașii noștri, membrii în Congregație. Nu cred, că d. Dubleșiu va deszice cuvintele mele de aci.

Dar în ipoteza, că a survenit în adevăr cazul spus de d. Vlad, pe care nu voi, să-l contest, — și atunci e o răutate gen Aurel Vlad, să spună în paranteză, că eu eram câștigat pentru teza maghiară. Dr. Vlad nu va putea susține despre mine, că sub regimul maghiar aș fi lucrat vreodată în notă discordantă și în desolidarizare de dsa și ce alți fruntași ai noștri din județ nici chiar în chestiuni mărunte iar decând sun-

tem în țara întregită am înghițit și eu — cum spunea regretatul Emil Șerliu — toate șopârtele ba chiar și șerpii, cu cari ne trata gloriosul nostru f. conducător. Asta pentru pacea, liniștea și solidaritatea în căsnicia noastră politică comună. N'a trebuit deci, ca d. Vlad să-mi facă vre-o persvadere sau mai propriu dsale: dăscălire și nici vre-o convertire de conduită. Pusă chestiunea z'isă de dsa, eu și atunci m'am purtat receptiv și fără să mă fi angajat în prealabil, am conveit în părere. În general nu mi-s'a dat în viață, ca o voință străină să mă fi influențat în de a-mi lua liber determinările mele. La d. Vlad e chiar invers și asta e nenorocirea dsale.

Nu m'am ceborât și nu mi-am atins demnitatea de român nici ch'ar atunci, când făceam intervențiile la autoritățile maghiare în binele inter-nașilor români din județul nostru, operă aceste, la care d. Vlad n'a cooperat nici o iotă. Și mă resimt și azi de fericirea și mândria, că li-am fost de bun ajutor unora.

Apoi e cazul greu al lui Dr. Victor Bontescu, vărul dlui Vlad și al meu, care datorită unor denunțuri foarte periculoase pe tema broșurei „Ingujiban”, momentan a fost pus în batalion de marș pentruca să fie trimis pe front. Mi-a succes, ca prin maniere tacticoase să câștig bunăvoința autorităților de aici și Bontescu a fost salvat. Intervențiile însă le-am făcut cu atâta conștiență, că dl Vlad, care cu nimic nu m'a ajutat în această salvare, nu va putea zice că am năvănit pește și onoare mea de român.

Cât pentru dl Moța numai atunci m'am hotărât, să iau cuvântul în congregație, după ce în prealabil m'am informat temeinic, că oare există vre-o măsură civilă sau militară pentru urmărirea sau supravegherea supărătoare a dsale și până nu am constatat indubitabil, că nu există așa dispoziții, ci d. Moța avea numai frica și bănuiala de ele, — nu m'am determinat, să iau cuvântul pentru propunerea la ordinea zilei.

De altfel nimenea n'a înțeles așa zisa „condamnare” cu atâta înțelepciune, decât chiar condamnatul meu prieten, Vasile Osvadă, cu care întâ nindu-mă pentru prima oară în România mare în Sibiu, la 1919 Ianuarie, a alergat la mine, m'a strâns în brațe și m'a sărutat cu atâtea afecțiune, încât ni-s'a oprit graiul amândurora.

E o plăcere sadică deci din partea dlui Vlad, să-mi pună în dubu naționalismul. Să-i fie și asta — spre sănătatea dsa știe, că nici odată n'am luat și n'a trebuit, să iau lecții de naționalism nici dela dsa nici dela altul. Eu deja în cl. II. a liceului călugărilor piariști din Cluj mi-am afirmat naționalismul și curejul de român, când m'am dus la directorul liceului, să-mi vidimeze chitanța asupra ridicării stipendiului meu dela Blaj, chitanță făcută în limba română. Și când directerul Dr. Vaida Gyula, de mare marcă șovinistă, m'a repetat pentru asta tunând și fulgerând, că am îndrăznit a mă înfățișa înaintea lui cu așa o chitanță strigându-mi: az állam hivatalos nyelve a

magyar s én csak magyaryelvű nyugtát láttamozok — românește: limba oficială a statului e cea maghiară și eu vidimez numai o chitanță făcută în această limbă, — și atunci mi-a și rupt chitanța în bucăți. — Dar eu nu m'am spăriat și nici n'am cedat, ci m'am adresat tatălui meu, care mi-a redactat o nouă chitanță în limba latină, cu care m'am prezentat d'n nou la grozavul director. Numai eu știu, prin ce descărcări atmosferice a trebuit, să trec până am ajuns la ușa cancelariei directoriale. Și totuși n'am cedat nici atunci, ci mi-am făcut din nou o chitanță românească, cu care m'am dus la protopopul român unit, care îmi era profesor de limba română și acesta mi-a făcut vidimările în tot timpul, cât am stat la liceul din Cluj.

Pe clasa a V-a a aceluiași liceu eram deja secretarul societății de lectură a studenților români din liceu care funcționa clandestin. Am fost descoperit și persecutat pentru aceasta mai ales de profesorul Dr. Pachinger Alois, șvab de origine care în fața clasei m'a apostrofat și stigmatizat cu cuvintele: Hallja maga, Pop Iustin, magáról az a hir van elterjedve az egész lyceumban, hogy nagy dákörömán és gyűlöli a magyarokat — românește: Ascultă dta Iustin Pop despre dta e răspândită în întreg liceul faima, că ești mare daco-român și porți ură ungurilor. — N'am mai avut pace de acest călugăr renegat așa apoi am părăsit Clujul și m'am dus la școlile din Blaj.

La universitatea din Cluj abia m'am înscrie la facultatea de drept, am și început eforturile pentru reînvierea soc. acad. literare „Iulia” a univ. români din Cluj, pe care guvernul maghar a dizolvat-o pe la anul 1884. Pe anul al II-lea eram deja membru în comit. de conducere al tinerimii iar mai târziu am fost ales presidentul acestuia.

Ca avocat sunt mândru, că în timpul alor 17 ani, cât am pledat în instanțele maghiare, n'a existat în jud. Hunedoara proces politic, pe care să nu-l fi susținut eu chiar și când acuzatul era altul decât un român. N'au fost persecuții politice, în cari eu să nu fi făcut intervențiile și lucrările necesare la autoritățile maghiare în binele celor oropsiți.

În noua Românie am fost apreciat nunumai prin decorațiile, ce mi-s'au dat, pe cari însă nu le-am scos și nu le voi afișa nicicând, ci îndeosebi prin numirile la locuri de elită; profesor universitar la catedra de drept penal a univ. din Cluj, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție, Consilier minist. la resortul justiției al Consiliului Dirigent, invitat le strălucitoare la postul de procuror general la parchetul Curții de Apel Cluj ba eram presumpțivul president al secției penale dela Curtea de Casație contemplată la Cluj pentru Ardeal și Banat, pe care însă liberalii au zădărnicit-o. Și dacă aș fi vrut, să mă învățesc, o duceam și mai departe până la fotoliu ministerial, unde au ajuns atâția netebnici.

În cele politice: am fost totdeauna cap de listă la Senat, ales mai de multeori. Am știut, să urc și tri-

buna parlamentară și am fost lăudat nu odată pentru cuvântările rostite.

Și dacă dl Vlad ar cerceta, ar găsi și alte pagini luminoase și frumoase în biografia mea, cari toate constituie un veto puternic împotriva agresiunii negh'oabe a dsale de a scormoni în sufletul meu românesc, care și tradiția familiară a știut, să-o păstreze și cinstească altfel de cum a făcu-o d. Vlad.

Eu în adevăr am știut, să mă inspir de la și să urmez spiritul lui Gheorghe Barițiu.

Trebu'a să spun lucrurile acestea nu pentru a mă apăra, ci pentru că nu mă pot lăsa terfelit de adversarul meu, care are setea eternă a dripi pe altul, și mă resimt de naționalismul meu superior care nici nu zbeacă nici nu comercializează, ci aprofundează problemele vieții noastre publice iar când vede obstacole de neînvinș, ce stau în calea progresului civilizat al țării, mai și plânge pe ruinele Catarginei.

Intrarea în România mare a fost pentru d. Vlad epoca de metamorfozare. De astă dată nu voiu stăru, să desvolt pe dea întregul teza aceasta, Voiu prinde doar momentul, când după o așa de îndelungată conviețuire politică în part. naț.-țăr. a rupt brus; cu trecutul și s'a lăsat învăluit și strâns de bratele de polip ale ciocoiiului Vaida, cari de mult i-erău înfinse chiar pentru că polipul, ca medic, îl știa și-l declarase pe d. Vlad de bolnav deci incapabil pentru preșidenția Ardealului și Banatului în part'd. Știa polipul, că boala d-lui Vlad are un accesoriu: lipsa de voință, care se degradează până la apatie și că voința i-se poate transmite pe cale de influențare ca marfă de contrabandă astfel cu un gând hain l-a înjugat la opera criminală de sfâșiere a partidului numai și numai pentru că să-și satisfacă fudulia de ciocoiu, care nu cunoaște margini.

Vlad vaidistul e flagrant contrazis de Vlad anteriorul. Acesta se caracteriza prin o concepție înțeleaptă în politica față de minoritari, pe care și-a păstrat-o până la vârsta de peste 60 ani, când un om normal trebuie să fi ajuns la punctul de culminațiune și de încheiere a experiențelor pe terenul vieții politice în stat. Toată lumea o știe, că d. Vlad nicicând nu rostea vorbe șovine și chiar în calitate oficială de president al consiliului jud. era de o indulgență și toleranță așa de avansată, că pe unii membri ai cons. i-supăra.

Săritura așa de bruscă la hitlerism nici nu e sinceră și nu e explicabilă pe bază de convingere ci numai pe bază de infiltrare a unei voințe externe și pe bază de utilitarism. Iși aduce d. Vlad aminte, de câteori o spunea în conversațiile noastre la întruniri, ca o sentință rostită cu excluderea apelului: *Vaida nu-i bun de altceva decât ca să acopere camarila!* Și a mai recunoscut d. Vlad, că Vaida a fost numai decor ca ministru și primministru, dar nu om al concepțiilor și al talentului politic. Iar când cu legea conversiunii la 1933 din Aprilie Führerul de azi trebuia, să-l înă în lanțuri pe d. Vlad ca să nu urce tribuna pentru a tuna și fulgera și a torpila împotriva legii de conversiune împotriva căreia d. Vlad a fost singurul parlamentar, care a votat contra.

Tot atunci în consiliul majorității, când d. Iuliu Maniu stăruia

d'n răsprieri, ca proiectul legii conversiunii să fie susținut și votat de toți parlamentarii partidului, căci altfel guvernul Valda este exp's căderii, — d. Vlad a strigat stentorie: *Să cadă, nici o păgubă în căderea lui!* Cu ce tupeu spune deci d. Vlad în artic. său acum, că Valda a dat cea mai bună guvernare a part. naț.-țărănesc?!

Și Vlad și patronul său Vaida au știut prea bine, că în part. naț.-țăr. își pot satura și valorifica veleitățile de naționalism în măsura lui complexă. Deș programul partidului a fost lăudat și de ei, ba dl Vaida a participat chiar la elaborarea lui și când a fost gata, a adus cele mai înalte elogii dlui Mihalache, a cărui cămașă scoasă o cinstea așa de mult. De altfel ei și azi spun, că nu ei au păr'sit partidul, cecece înseamnă, că ei își găsisse locul și încăperea în partid. Amândoi însă ciocoi de fire, nesinceri pentru concepția democrației, cu o nestatornicie congenită în concepțiile politice au făcut pe răzvrătiții, ca să poată produce sfâșierea.

O bună dovadă, că Vlad nu din convingere s'a făcut vaidist, constituie faptul, că atunci, când a participat la o masă comună a vaidistilor în Cluj la hotel Central, s'a grăbit, să se scuze chiar în „Solia Dreptății” că dsa numai totâmplător a fost la Cluj la ședința Solidarității și că fiind la masa sa în restaurant, vaidiții forțat l-au luat cu ei și l-au dus la masa lor, unde l-au împins să toasteze.

Alt caz doveditor: când mai mulți dintre noi re-am dus la Orăștie pentru a-l persvada pe d. Vlad să nu producă ruptură în partid, în localul băncii Ardeleana i-am ținut o alocuțiune, în cursul căreia l'am sesizat, că în caz de ruptură nu-l vom urma, dsa la sfârșitul întrunirii noastre în atmosfera acestuia s'a schimbat cu totul așa, că la despărțire cu toții ne-am ales cu convingerea, că își va trage seama și va rămâne, unde a fost.

A triumfat însă utilitarismul cu socotelle lui meschine: Vaida să-l cumpere pădurea lui Vlad pentru Stat drept răsplătă a reconcilierii, că d. Vlad n'a urcat pare-mi-se în ziua de 10—11 Aprilie 1933 pentru a torpila legea conversiunii poreclită Alex. Vaida. *Vlad s'a bizantinizat, pe mine bizantinismul mă provoacă și îndârjește tot mai mult.*

Dar Nemesia i-va s'ajunge pe toți răsvășiții vaidiști. Ea deja se manifestă. Ciocoiul dela Olpret, după ce a sfecit-o așa de prost cu francmasoneria își vede deja roadele fatale al nănașiei sale cu care așa de stupid se mândrea chiar când a fost ascultat ca martor. Astăzi el nu știe, în care gaură de șoarec să-și ascundă capul și cum să se desolidarizeze de cei nănașiți văzând bestialismele ce te fac platră de încremenire produse de garda de fer, bestialisme fără precedente în istoria omenirii și care ni-au compromis deja țara înaintea popoarelor cu adevărată cultură și inspirație pentru civilizație.

Sic transit gloria mundi, dacă te scrânciobi, să fi bărbat de stat și nu ești decât un diletant. Führerul a pățit-o ca Zauberlehrlingul din balada lui Goethe. Numai cât ucenicul politice nu-i iertat, să conducă destinele unui neam, urde trebuie să fii: *Meiser über die Geister.*

Dr. Iustin Pop.

O plângere îndreptățită în contra Primăriei Orăștie.

În ziua de 12 Aprilie 1937, s'au prezentat la redacția ziarului nostru mai mulți măcelari din orașul nostru, rugându-ne să inserăm în ziar următoarele plângeri:

Întrebăm pe dl Primar al orașului, cum înțelege să rezolve chestiunea abatorului comunal, care în starea actuală nu corespunde cerințelor igienice, fiind într'o infecție de nedescris. Aceasta atât pentru lucrători, cât și pentru publicul consumator al acestui oraș.

În nenumărate rânduri s'au bugetat sumele necesare renovării abatorului, dar aceste sume nu s'au folosit pentru acest scop. Această stare nu mai poate să dăinuiească, pentru că măcelarii din Orăștie contribuie anual la orșș cu cel puțin 300.000 Lei, cari nu sunt folosiți nici pe departe la vre-o îmbunătățire a abatorului comunal.

Noi credem că articolul XXI. din

legea de poliție sanitară veterinară, cu Nr. 905 Decret Lege și publicată în Monit. Of. 81 din 5 Aprilie 1935, — este catagoric.

Nu înțelegem să avem numai îndatoriri față de stat și comună, iar de drepturi să nu beneficiem.

La toate acestea mai adăugăm, de Primar, și faptul, că noi măcelarii nu suntem serviți cu toată bunăvoința de către organele și funcționarii, cari ar trebui să ne stea la dispoziție, fiindcă s'a totâmplat cazul că pentru a nu se deranja un funcționar cu perceperea accisului într'o săptămână după masă, ne-a lăsat cu carnea tăiată și ne scoasă din abator, timp de trei zile, adică de Sâmbătă până Luni.

Noi găsim absolut îndreptățite aceste plângeri le dăm loc, pentru ca lucrurile să se îndrepteze cât mai curând.

Eșecul adunării din Brad a d-lui AUREL VLAD.

Pe ziua de 18 l. c. era anunțată la Brad o întrunire a Frontului valahicilor d-lui Valda și Vlad, însă organizația lor locală a crezut de cuviință să smâie această adunare pe ziua de 25 Martie, ca fiind zi de sărbătoare, în speranță că populația așădu-se în zi de repaus, va îmbrățișa cu bucurie pe dl Vlad Aurel și comp. Dl Vlad făcea mai bine în interesul d-sale și al frontului său, să șadă acasă, căci acum a doua oră s'a putut convinge că nu are ce căuta în ținutul Moșilor, cari desaproabă pe orice amator de dictatură, fie comunistă sau fascistă, vorba veche: „lupul în orice blană îl îmbraci, tot lup răvăne”.

Dl Aurel Vlad ar face bine să dea pace lui Horea, Cloșca și celorlalți eroi naționali, să-și doarmă somnul de veci neconturbați, deoarece aceștia au luptat pentru dezrobire, pentru dreptate și libertate și nu pentru ca să vâre poporul în sclăvie sau iobăgie cum vrea dl Vlad să facă.

Deși era zi de sărbătoare și ca atare era multă lume la Brad, fiind zi de târg săptămânal, totuși dl Vlad a trebuit să dea drumul hăităilor d-sale pe piață ca să prindă pe cei vre-o 40—50 de persoane ca să meargă la adunare, dar și aceste persoane au fost 75% național-țărăniști și membri a altor partide, cari s'au des la adunare, numai ca să latrebe câte ceva pe dl Vlad și să-i mai răspundă câte una acră pentru valahicși, după cum s'a și răspuns, căci atunci când dl Vlad stigmatiza P. N. T. și pe dl Iuliu Maniu, poporul a ovacionat îndelung pe dl Maniu și Part. Naț.-țăr.

Când dl Vlad spunea că d-nul Maniu a fost și este un slăbănog și bolșevic, i-s'a răspuns d-lui Vlad, că

slăbănogi au fost și sunt aceia cari l-au trădat pe dl Maniu, deci și dl Vlad și dl Valda, căci ori cât ar încerca valahicși să facă ruptură între popor și dl Maniu, nu vor reuși, despre ce s'au putut convinge la Brad, că tot dl Maniu a fost, este și va fi adevăratul fiu al Ardealului și idolul poporului. Cu improprietăți și ocări la adresa adevăraților fii ai neamului, cum e dl Maniu, nu va prinde rădăcini niciodată doctrina valahicșă a d-lui Vlad în adevăratele mase țărănești și muncitorești, mai ales când această doctrină este propagată de către personalități mai viclene decât valpea sau vipera. Poporul român, în special cel din Ardeal, e sătul de sclăvia și iobăgia mileră a Ungurilor și nu-i trebuie o nouă iobăgie, nici chiar românească pe care o dorește valahul dela Orăștie.

Poporul român este un popor nou desrobât și are nevoie de dreptate și libertate ca să se poată dezvolta pe cale voluntară și pașnică și tocmai de aceea este strâns unit cu Partidul Naț.-țăr. și cu dl Maniu.

Țăranului și muncitorului român nu-i trebuie nici dictatura autorității bolșevice, dar nici pe cea a capitalului fascist, pe care ar vrea dl Vlad să-l vadă așezat la putere și apoi mai cere tu țărane dreptate dela valahicși, că-ți vor da legăr de concentrare, ba poate și-mai rău.

Lecția dela Brad să o iavețe dl Vlad de-arostul, că poate să-l prindă bine cu alte ocazii, pe alte meleaguri, căci la Brad a văzut bine că nu are ce căuta, altcum s'ar deprinde repede să strige în cor cu Brădenii:

„Să trăiască IULIU MANIU și Partidul Național-țărănesc.

N. Adam.

Cetiți numai „Solia”

ȘTIRI.

SERBAREA CRUCII ROȘII Sâmbătă, în 17 Aprilie 1937, la orele 9 seara, va avea loc în sala „Central” din Orăștie. Serbarea aranjată de filiala Crucii Roșii. Festivalul va avea un program internațional.

Este de dorit să participe cât mai multă lume ca să fie deplin garantată și morală și materială a serbării fiindcă aceștia vor înălța nobla instituție a Crucii-Roșii.

Prețurile de intrare sunt: Loje 200 Rezervat 30 — Stal I, 20 Stal II, 10 Elevii 5 lei. După producțiune urmază dans până în zori. —

DL. ADVOCAT GHEORGHE VOISAN, și-a răscumpărat ziua onomastică dăruind pentru căminul de bătrâni din localitate lei 200.

INVITARE. Direcțiunea școlii primare de fete din loc. invită Onor. public la matineul cursului supraprimar ce va avea loc Daminecă, 18 Aprilie a. c. ora 5 d. m. în sala festivă a școlii.

MAESTRUL KING. În sala Central Maestrul King și dna Miuly a răscumpărat ziua onomastică dăruind pentru căminul de bătrâni din localitate lei 200.

CONVOCARE. Membrii subsecției Inv. Orăștie sunt convocați în adunarea generală extraordinară conf. art. 27 Statute în ziua de Daminecă 18 Aprilie 1937 orele 8 în localul școlii primare de băieți din Orăștie. În cazul că la ora menționată nu se va întruși numărul de membri cerut de Statut adunarea se va ține în aceeași zi la ora 10 cu orice număr de membri prezenți.

ORDINEA DE ZI. 1. Deschiderea adunării și darea de seamă asupra mersului subsecției în anul trecut.

2. Raportul casierului delegat. 3. Votarea bugetului subsecției pe 1937/1938. 4. Alegerea unui casier în locul d-șoarei Ana Căndea demisionară. 5. Alegerea a 7 membri în comitet. 6. Înființarea unei biblioteci a subsecției. 7. Înființarea unei case de odihnă la Geoagiu. 8. Salarizarea învățătorilor raportul dl. E. Cioroianu. 9. Modificările necesare legii Inv. primar raportul D-lui P. Cimponeriu. 10. Diverse propuneri, Comunicări, etc. Președinte: Dănescu secretar: Cioroianu.

STĂJEREȘTI. Prin ordinul Nr. 16 478-1937 al Oficiului de Educație al Tineretului Român, Dl. învățător Emil I. Cioroianu absolvent al cursurilor de comandanți premilitari (Deva) de comandanți (străjeri cercetași B. ează) și al cursurilor de comandanți străjeri dela Sf. Gheorghe a fost autorizat să organizeze unitate străjerească la școala primară de Stat fund numit comandant al stolului respectiv.

Stolul de străjeri este alcătuit din 5 centuri după numărul învățătorilor comandanți după cum urmează: Centuria I formată din elevii clasei I comandată de Dl. Inv. N. Crețu directorul școlii centuria II alcătuită din elevii clasei a II comandată de Dl. Inv. E. I. Cioroianu centuria III alcătuită

din elevii clasei a III comandată de Dl. Inv. Gr. Dănescu centuria IV alcătuită din elevii claselor IV—VII comandată de Dl. Inv. P. Cimponeriu centuria V formată din elevii claselor V—VII. comandată de Dl. Inv. Petre Cimponeriu, centuria V. formată din elevii claselor V—VI comandată de Dl. Inv. P. Doroga

Efecivul total este 230 elevi străjeri. Străjeriei li sunt destinate 9 ore săptămânal.

Stolul de străjeri mai sus menționat în colaborare cu micuți străjeri și micile străjere dela grădina de copii și școala primară de Stat pentru fete din Orăștie au dat o serbare în seara zilei de Daminecă 21 Martie a. c.

Serbarea a avut un foarte mare succes moral. Venitul Culto-material a fost de lei 4538 sumă care s'a distribuit în părți egale celor trei școli, pentru stolurile respective.

Terenul din jurul bisericii ortodoxe a fost arădat de către comitetul școlar. Partea de la miez-noapte la suprafață de aproape o treime de jugăr cadăstrat a fost desinată ca grădina școlară.

Nefiind lucrată niciodată elevii străjeri împreună cu învățătorii lor au adus-o în stare de a fi cultivată.

Este de remarcă voioșia și răbdarea pe care o dovedesc micile văstare.

Străjeria face pe copii mai sănătoși și mai ascultători, mai respectuoși, mai iubitori de D-zeu, Patrie și Rege.

† **MULȚUMIRI.** Se aduce pe această cale mulțumiri tuturor aceluia care au luat parte la înmormântarea mamei noastre mamă, mamă soacră și bunică, *Anastasia Roșca n. Simboanu*, care avut loc în Orăștie la data de 13 Aprilie 1937

Asemenea aducem vii mulțumiri D-lui Bora și corului de sub conducerea sa, și d-lui Brassai Brutus pentru grija, atențiunea și punctualitatea manifestată cu prilejul ceremonialului. —

Familia Roșca.

† **TOMA VULCU.** În comuna Batometrul-de-câmp a încetat din viață la ziua de 14 l. c. Toma Vulcu președinte de onoare al org. part. naț. țăr. și casier al băncii populare din localitate. Ca persoană a fost activ și conștiincios atât pe terenul politic și economic a fost un suflet bun dela care am putut lua exemple bune în viață. A trăit 82 de ani fiind cunoscut în toate părțile. Înhamarea rămășițelor pământului sa făcut în ziua de 16 Aprilie a. c. fiind petrecut de multă lume din loc și jur. D-zeu să-l odihnească în pace.

STUDENTII NAȚIONAL-ȚĂRĂNIȘTI. Sunt considerați demisionați din partid. Conducerea partidului naț. țărănesc considerând pe studenții din partid demisionați a dat următorul comunicat: Studenții membri ai tineretului național-țărănesc sunt socotiți demisionați din partid și sunt îndemnați a da pildă de respectare a legii; subscriind declarațiile ce li se cer la preluarea cursurilor universitare.

Dl. Dr. **RADOVANU**, preș. org. din jud. Timiș a Partidului Național-Țărănesc a inspectat aproape toate organizațiile din județ. Timiș întâmpinat pretutindeni cu mare însuflețire și încredere, d-șea a dat energice dispozițiuni cu privire la lupta ce trebuie dusă în vederea alegerilor comunale și cari în actualele împrejurări politice au importanță deosebită.

ANUNT De curând apare la toate librăriile din întreaga țară, broșura lunară „Biblioteca Ostașului” de sub conducerea D-lui General C. Dona și Maior Gheorghiu Aurel.

Broșura are un caracter educativ, moral, ostășesc, național și patriotic.

Scrisă sub forma de povestiri simple, unele petrecute în războiul de întregire a neamului, altele din viața reală, într-o limbă simplă pe înțelesul tuturor, și sfârșind cu un învățământ. Această broșură cultivă virtuțile ostășesti: curajul, bravura, camaraderia, jertfele pentru Patrie și Tron.

Broșura este distrețivă și de mare folos tineretului școlar, premilitar și marelui public.

Un exemplar costă numai 4 lei și se găsește la librăriile românești din județul nostru.

O recomandăm cu toată căldura.

A NINS. În mai multe părți ale țării, la începutul lunii Aprilie a căzut săpada în munții Vraței și Măgura, în munții Bazăului și în regiunea dela Târgoviște. Deasemenea a nins la Predeal și Imprejurime. În zilele de 4—5 Aprilie a fost ploaie și vânt rece în multe părți ale țării, îndeosebi în vechiul regat.

LEAC PENTRU VITELE BOLNAVE. În ziarul „Universul” s'a publicat, un leac ieftin.

La porci. Atunci când porcul e aproape de moarte, i se dă 50 grame praf de pucioasă amestecat bine în 3 kg. făină de porumb, peste care turnăm apoi apă. Dacă porcul începe să-și revină, îi dăm vreme de două săptămâni această hrană. Se face apoi o pauză de o lună, dându-se animalului hrana obișnuită, iar după o lună i se mai dă în curs de o săptămână, zilnic în 2 kg. făină cu apă 40 grame pucioasă. Dacă porcul încă nu-și revine complet, i se mai amestecă din când în când câte 40 grame pucioasă în mâncare.

La alte animale. Când dă boala în sat și vrei să-ți ferești vitile de îmbolnăvire, te porci oi vaci sau boi dă-le 2 kg. făină de porumb amestecată cu 10 grame praf de pucioasă odată pe zi timp de două săptămâni iar după acest răstimp le dai numai odată pe săptămână până când trece valul de boală.

Pentru pasări. Pentru a ne feri gășile rațele etc. de boală să le presărăm grăunțele umedite cu praf de pucioasă omoară ori ce fel de microbi cari îmbolnăvesc șiucid animalele și pasările.

Una casă de fer mică de vânzare.

Motor de vânzare

de 10 H. P. sistem Ferosgricola, renovat în 1936, piston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treerat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 boi. Preț f. redus. Informațiuni la:

MAXIM COZAC, Orăștie, Strada Cogălniceanu Nr. 24.

JUDECĂTORIA MIXTĂ HAȚEG
Nr. G. 4899—1936.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc prin această aduce la cunoștință publică că în urma deciziunii judecătorești mixte Hațeg Nr. G. 4899—1936 la favorul lui Krbi Erna din Hațeg reprezentat prin Dr. V. Jna Farkas avocat în Hațeg, contra dom. în comuna Răchitova Negoi pentru suma de 1211 lei și accesorii se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua de 27 Aprilie 1937 ora 3 p. m. la fața locului în comuna Răchitova-Negoi la locuința următorului cănd și unde se vor vinde prin licitațiune publică obiectele secestrate și anume: 1 vacă roșie cu alb, 1 bou roșu cu alb, 2 căsi cu măță de prune, 1 clăie de fân, 1 cadă de prune, 1 clăie de fân, 1 clăie de fân prețuite în 4800 lei.

Acestea obiecte se vor vinde celui mai mult promițtor pe lângă bani gata iar în caz de lipsă și sub prețul de estimare.

Hațeg, la 2 Aprilie 1937.

deleg. jud.: Indescifrabil.

Un taur

de 17 luni, rasă zimental, se află de vânzare. — Doritorii a se adresa la:

CRANCIOVA IOSIF
com. Aurel Vlaicu.

Vin de vânzare.

Vin nou foarte tare cu 7 lei litru, vin special „Rising de Rin” cu 12 Lei litru, vin vechiu „Rising de Rin” cu 16 lei litru se vinde dela 3 ferii în sus. Informații la adm. gazetei „Solia” Str. Gh. Barițiu No. 2.

Tractor

Cumpări TRACTOR marca FORDSON necesar pentru batoză de treerat. Poate fi folosit de 2—3 ani dar în perfectă stare de funcționare.

A se adresa oferte d-lui.

Toma Iordan

Com. MĂNERĂU, pl. Hunedoara.